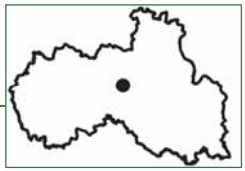
110 Přírodní památka **Panský lom**

Výměra: 1,65 ha
Vyhlášeno: 2005
Nadmořská výška: 600–640 m
Území obce: Liberec

Opuštěný vápencový lom v severovýchodním úbočí Hlubockého hřbetu *(součást Ještědského hřbetu)*, zvaný též Michlerův nebo Hanychovský lom. Kolmé lomové stěny jsou místy až 35 m vysoké, při úpatí překryté osypovými kužely. Významnou součástí lomu je hluboká puklinová jeskyně, která začíná asi 9 m hlubokou propástkou a pokračuje složitým puklinovým systémem v délce asi 130 m. Podstatná část jeskyně byla ale v minulosti odtěžena a rovněž bývalá krápníková výzdoba byla zničena ještě v době, kdy vchod do jeskyně nebyl pro veřejnost uzavřen. Jeskyně je významným sociálním místem a zimovištěm netopýrů – bylo zde zjištěno celkem 18 druhů. Pravidelně a v početné populaci zde např. zimuje kriticky ohrožený netopýr velký *(Myotis myotis)* společně se stejně vzácným vrápencem malým *(Rhinolophus hipposideros)*, silně ohroženým netopýrem Brandtovým *(Myotis brandti)* či vůbec nejvzácnějším netopýrem severní Evropy, netopýrem pobřežním *(Myotis dasycneme)*. V podzimním období je zde dominantním druhem netopýr řasnatý *(Myotis nattereri)*.

Prostor lomu se vyznačuje bohatou květenou, vázanou zde na otevřené vápencové skalní stěny a mělké půdy. Skupinu kapraďorostů zastupuje sleziník červený *(Asplenium trichomanes)*, doubravník vápencový *(Gymnocarpium robertianum)* nebo kapradina laločnatá *(Polystichum aculeatum)*, dále tu roste hruštice jednostranná *(Orthilia secunda)*, hruštička menší a okrouhlolistá *(Pyrola minor, P. rotundifolia)*, kociánek dvoudomý *(Antennaria dioica)* a na vlhkém osypu ohrožený prstnatec Fuchsův *(Dactylorhiza fuchsii)*. Na prostor lomu navazuje květnatá bučina s bohatou populací kyčelnice devítilisté *(Dentaria enneaphyllos)*, žindavy evropské *(Sanicula europaea)* a lýkovcem jedovatým *(Daphne mezereum)*. K význačným zde zjištěným zástupcům živočišných druhů kromě již zmíněných netopýrů patří mlok skvrnitý *(Salamandra salamandra)*, na skalní římse pravidelně hnízdí krkavec velký *(Corvus corax)*. Průzkum bezobratlých prokázal výskyt několika reliktních druhů, např. ze skupiny drabčíků nebo střevlíka *Cychrus attenuatus*, a tím jen dotvrdil celkovou přírodní zachovalost a hodnotu území.

Horní hrana Panského lomu s vyhlídkou. Foto J. Sýkorová

Spravuje Krajský úřad Libereckého kraje